ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera, soudce JUDr. Josefa Baxy a soudkyně Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **M. M.**, zastoupen Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalované: **Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2176/2, Praha 3, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 1. 2019, č. j. CPR-11235-10/ČJ-2017-930310-V238, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 3. 2019, č. j. 2 A 3/2019 - 20,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalované se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a řízení před městským soudem

[1] Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy (dále též „prvostupňový správní orgán“) rozhodnutím ze dne 25. 3. 2017 uložila žalobci podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 1 a § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) správní vyhoštění a stanovila dobu, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, v délce tří let. Odvolání žalobce žalovaná dne 7. 1. 2019 zamítla.

[2] Důvodem rozhodnutí bylo zjištění, že žalobce pobýval na území České republiky od 30. 3. 2016 do 24. 3. 2017 bez platného víza a skutečnost, že při pobytové kontrole se prokázal padělaným dokladem.

[3] Proti rozhodnutí žalované brojil žalobce u Městského soudu v Praze, který žalobu neshledal důvodnou a zamítl ji.

[4] Městský soud uvedl, že správní orgán I. stupně si v souladu § 120a zákona o pobytu cizinců v rámci rozhodování o správním vyhoštění vyžádal závazné stanovisko ministerstva vnitra, které je dne 25. 3. 2017 vydalo a uvedlo, že vycestování žalobce je možné. Toto stanovisko bylo v odvolacím řízení potvrzeno stanoviskem ministra vnitra ze dne 7. 11. 2018.

[5] K námitce, že byl žalobce povolán k výkonu vojenské služby a že mu po odmítnutí hrozí trestně právní následky, včetně věznění v nepřijatelných podmínkách ukrajinských vězeňských zařízení, ministr vnitra uvedl, že ji považuje za zcela zjevnou spekulaci žalobce, neboť jak vyplývá z dostupných informací, na Ukrajině již neprobíhají žádné nové mobilizace osob za účelem nasazení do východních částí země a prezident Ukrajiny již ve svém prohlášení ze dne 2. 11. 2016 sdělil, že v současné době nejsou na východoukrajinské frontě již žádní mobilizovaní vojáci, ale pouze dobrovolníci a profesionální příslušníci armády. Ministr vnitra tedy konstatoval, že obava žalobce je již v současné době bezpředmětná. Nadto v průběhu výslechu před správním orgánem žalobce žádné důvody, které by mu znemožňovaly vycestování, netvrdil, jeho námitky tak považoval ministr za účelové.

[6] Městský soud uzavřel, že ministr vnitra se v závazném stanovisku k možnosti vycestování tvrzenou obavou žalobce z možného uvěznění v důsledku nenastoupení do armády dostatečným, srozumitelným a přezkoumatelným způsobem zabýval a závěr, ke kterému dospěl, že v současné době žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí přímé a bezprostřední nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání a tedy naplnění skutečného nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců, je podložen aktuálními informacemi o bezpečnostní a politické situaci v zemi původu žalobce.

[7] Jestliže žalovaný v projednávané věci z tohoto závazného stanoviska při svém rozhodování o vyhoštění žalobce vycházel a uvedl, že na žalobce se nevztahují důvody znemožňující vycestování ve smyslu § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, postupoval dle názoru soudu v souladu se zákonem. Na jeho rozhodnutí nelze v tomto směru pohlížet jako na rozhodnutí nepřezkoumatelné.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[8] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost z důvodu, který podřadil pod § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). S kasační stížností spojil též návrh na přiznání odkladného účinku.

[9] Stěžovatel nesouhlasí s posouzením věci městským soudem. V průběhu správního řízení uvedl, že se obává odvedení do armády a že mu již byl doručen povolávací rozkaz. Žalovaná tedy byla informována o tom, že stěžovatel odmítá nastoupit vojenskou službu, a z toho důvodu se nechce vrátit na Ukrajinu. Žalované i ministerstvu vnitra přitom bylo známo, že za nenastoupení vojenské služby na Ukrajině hrozí nikoliv zanedbatelný trest odnětí svobody. V případě nuceného návratu stěžovatele na Ukrajinu by bylo možné předpokládat, že po jeho odmítnutí nástupu do armády bude vystaven věznění v ukrajinských věznicích, což si bezesporu vyžaduje samostatnou úvahu, kterou žalovaná v rozhodnutí zcela opomněla.

[10] Je přitom notorietou, že neakceptovatelné podmínky v ukrajinských vězeních by mohly vést k porušení čl. 3 a 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), a tudíž by byly důvodem pro udělení doplňkové ochrany. Stěžovatel poukazuje na monitorovací zprávu Evropského výboru pro zabránění mučení a nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání ze dne 29. 4. 2014, která popisuje nevhodnost podmínek ve vazebních zařízeních způsobenou jejich přeplněním. Nejde přitom o individuální a nahodilé situace, ale o strukturální nedostatek ukrajinského vězeňského systému. K tomu stěžovatel odkazuje na rozsudky ESLP ze dne 15. 7. 2002 *Kalashnikov v. Ruská federace*, ze dne 28. 3. 2006 *Melnik v. Ukrajina*, ze dne 1. 7. 2010 *Davydov a ostatní v. Ukrajina* a ze dne 15. 5. 2012 *Kaverzin v. Ukrajina*.

[11] Ačkoliv tedy obava z porušení čl. 3 Úmluvy v případě nuceného vycestování stěžovatele na Ukrajinu a jeho ohrožení omezením osobní svobody nepochybně existuje, žalovaná ji úplně pominula, otázkou se nezabývala a své rozhodnutí tak zatížila vadou nepřezkoumatelnosti. Tuto vadu nenapravil ani městský soud, tudíž vadou nezákonnosti zatížil i samotný rozsudek.

[12] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že námitka stěžovatele je nedůvodná a odkázala na strany 4 a 5 svého rozhodnutí.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná.

[14] Poté přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[15] Předmětem sporu je posouzení, zda se správní orgány v řízení o správním vyhoštění dostatečným způsobem zabývaly důvody znemožňujícími vycestování stěžovatele, konkrétně jeho obavou z možného uvěznění jako následku odmítnutí nastoupit vojenskou službu ve spojení se špatnými podmínkami v ukrajinských věznicích.

[16] Dle § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců je policie v rámci rozhodování o správním vyhoštění povinna si vyžádat závazné stanovisko ministerstva, zda je vycestování cizince možné. Dle § 179 odst. 1 téhož zákona: *„Vycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.“.*

[17] Za vážnou újmu se dle § 179 odst. 2 považuje: a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

[18] Nejvyšší správní soud nemůže přisvědčit argumentaci stěžovatele, že správní orgány se jeho situací nezabývaly. Již městský soud shrnul, že ministr vnitra v potvrzujícím závazném stanovisku reagoval na stěžovatelovu námitku a dostatečně odůvodnil, proč jeho obava není jako překážka znemožňující vycestování relevantní.

[19] Ačkoliv stěžovatel uváděl, z jakých důvodů nejsou ukrajinské věznice vyhovující z hlediska požadavků čl. 3 Úmluvy, ministr vnitra v potvrzujícím stanovisku jasně vysvětlil, že stěžovateli uvěznění z jím namítaných důvodů (odmítání nástupu do armády) nehrozí. V takové situaci je již zcela neúčelné zabývat se vlastními podmínkami v ukrajinských věznicích.

[20] Stanovisko k možnosti vycestování cizince je pro správní orgán rozhodující o vyhoštění cizince závazné. Správní orgán rozhodující o vyhoštění nemá možnost učinit si o možnosti vycestování cizince úvahu sám či se od vydaného stanoviska odchýlit (srov. přiměřeně rozsudek ze dne 23. 9. 2010, čj. 5 As 56/2009-63, č. 2167/2011 Sb. NSS či ze dne 13. 2. 2019, č. j. 8 Azs 76/2018-59). Závazné stanovisko je následně podrobeno přezkumu v rámci konečného rozhodnutí dle § 75 odst. 2 s. ř. s.

[21] Městský soud proto správně uvedl, že žalovaná nepochybila, pokud v rozhodnutí ze závazného stanoviska ministra vnitra vycházela. Stejně tak správně zhodnotil, že toto stanovisko se dostatečně zabývalo námitkami stěžovatele v kontextu podkladů týkajících se aktuální bezpečnostní a politické situace na Ukrajině. Rozhodnutí žalované ani závazné stanovisko tak nejsou nepřezkoumatelná či věcně nesprávná.

[22] Stěžovatel s podáním kasační stížnosti dne 12. 4. 2019 požádal o přiznání odkladného účinku. Ještě před rozhodnutím o odkladném účinku došlo dne 25. 4. 2019 k vyhoštění stěžovatele (viz č. l. 25 spisu Nejvyššího správního soudu). S ohledem na tuto skutečnost soud již o návrhu na přiznání odkladného účinku nerozhodoval, neboť ani vyhovění návrhu nemohlo stěžovateli přinést žádaný efekt a rozhodnutí o něm se tak stalo bezpředmětným.

IV. Závěr a náklady řízení

[23] Stěžovatel se svými námitkami neuspěl. Jelikož Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí ani z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[24] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalované, které by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, pak v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. června 2019

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu